

NT2TAAL - JOURNAAL

woensdag 5 maart

Hoofdredactie: Ed Kniesmeijer; Medewerkers: Nuran Ermis, Mariya de Nijs - Achbakou;

Uitgave: Stichting Taalmenu. Losse nummers: gratis.

Auto's steeds veiliger voor fietsers

Steeds minder fietsers die in aanraking komen met een auto of ander motorvoertuig belanden in het ziekenhuis. De precieze oorzaak is niet bekend, maar het vermoeden

bestaat dat dit komt doordat auto's en wegen veiliger zijn geworden.

De Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) rondde pasgeleden een onderzoek af naar de ontwikkeling van letselgevallen onder fietsers tussen 1984 en 2005. In deze periode is het verkeer enorm toegenomen, maar het aantal fietsers dat in het ziekenhuis belandt na een botsing is opvallend genoeg afgenomen. In dezelfde periode is het aantal fietsers dat gewond raakt bij een zogenaamd eenzijdig ongeval (zonder tegenpartij) wel gestegen, dus het is aannemelijk dat vooral de auto's een stuk veiliger zijn geworden. In 1984 kwamen 2000 fietsers in het ziekenhuis terecht na een aanrijding. In 2005 waren het er 1500. Ook de aard van het letsel is minder ernstig. Dat laatste heeft ongetwijfeld ook te maken met het feit dat voertuigen steeds veiliger worden voor fietsers en voetgangers.

Noord-Hollandse kinderen gezond

Kinderen uit West-Friesland en de kop van Noord-Holland blijken in het algemeen gezond. Maar jongens scoren minder goed dan meisjes en ook kinderen uit lagere sociale klassen zijn wat minder gezond. Ruim 94 % van de Noord-Hollandse ouders vindt de gezondheid van hun kinderen 'goed' of 'zeer goed'.

Jongens hebben bijvoorbeeld vaker psychosociale problemen dan meisjes (14 % ten opzichte van 7%). Dat geldt ook voor kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau. Deze kinderen brengen ook meer tijd door achter de computer of voor de televisie. Ongeveer de helft van de ouders heeft behoefte aan ondersteuning bij de opvoeding.

Wilders en de vrijheid van meningsuiting

Niemand heeft de film van Wilders nog gezien, maar toch komen er al protesten uit Iran, Soedan, Afghanistan, Egypte en andere landen. Zij vinden dat de Nederlandse regering de film moet verbieden.

Maar kan dat ook? Kan minister-president Balkenende de film verbieden? Nee, dat kan niet, en wel om twee redenen: de vrijheid van meningsuiting en de scheiding der machten. Deze twee principes waren tijdens de Franse Revolutie, zo'n tweehonderd jaar geleden, de basis voor de eerste 'moderne' democratie in Europa. Vrijheid van meningsuiting betekent: iedereen mag zeggen en schrijven (en filmen!) wat hij denkt. Geen koning of regering mag dat verbieden.

Waarom is dat zo belangrijk? Omdat ook een koning of een regering ongelijk kan hebben. Daarom is kritiek niet alleen belangrijk, maar ook onmisbaar. Kon een regering dat verbieden, dan zou er al gauw een dictatuur kunnen ontstaan. Mensen die anders denken zijn dan hun leven vaak niet meer zeker.

Maar mag je ook kritiek hebben op een geloof? Jazeker! Ook de vrijheid om kritisch te denken en zelf een godsdienst te kiezen is zwaar bevochten. Geloof en politiek gingen vaak samen, en ook mensen met een ander geloof of zonder geloof waren hun leven niet zeker. Vroeger kon een katholieke koning b.v. protestanten laten doden. Of een protestantse regering kon het katholieke geloof verbieden. Christenen en moslims vochten honderden jaren tegen elkaar. Bijna niemand wil terug naar die tijd.

Mag je dan zomaar moslims beledigen, en alles zeggen wat je wilt? Nee, dat niet. Je mag geen 'haat zaaien', bevolkingsgroepen onnodig kwetsen of mensen discrimineren vanwege hun geloof. Maar wie moet dat controleren? Niet de regering, want dat brengt de dictatuur gevaarlijk dichtbij. Daarom is de scheiding der machten bedacht: de regering maakt de wetten, maar de rechter controleert ze. En de rechter mag alleen straffen als de wet overtreden is. Met andere woorden: de rechter mag niet vooraf beslissen, omdat hij dént dat iemand misschien de wet gaat overtreden, maar alleen achteraf. Iedereen die denkt dat Wilders met zijn film de wet heeft overtreden, kan naar de politie gaan en aangifte doen. De politie moet de zaak dan onderzoeken en aan het Openbaar Ministerie doorgeven. Daarna moet het Openbaar Ministerie de zaak voor de rechter brengen en een straf eisen. De rechter moet dan beslissen of Wilders bestraft moet worden.

Twaalf jaar oud en afgeschreven

Duizenden kinderen krijgen vandaag de boodschap dat ze mislukkelingen zijn. Natuurlijk zal het zo hard niet worden gezegd, maar zo hard is het wel. Vandaag is namelijk de eerste dag van de Citotoets. Drie dagen is het stil in groep 8 van de basisschool. De leerlingen moeten 290 vragen beantwoorden over rekenen, taal, studievoordigheden en wereldoriëntatie. Maar veel leerlingen uit groep 8 doen niet mee. De school denkt dat zij zó slecht scoren dat het geen enkele zin heeft hen vragen voor te leggen die ze niet kunnen beantwoorden. Het zijn kinderen met een gebrekkige intelligentie, met concentratieproblemen of met een flinke taalachterstand. Het zijn kinderen die dit stukje niet kunnen lezen en begrijpen.

Schooldirecteuren zeggen vaak dat ze deze zwakke leerlingen de frustratie van een veel te moeilijke toets willen besparen. Maar het is meer de reputatie van de school die ze willen beschermen. De zwakke leerlingen halen het gemiddelde naar beneden en dat is slecht voor de naam van de school. De afgelopen zes jaar hebben de vier grote steden hun gemiddelde Citoscore met ruim één punt verbeterd. Daardoor werd de achterstand op het landelijk gemiddelde voor eenderde verkleind. Maar dat komt niet doordat het onderwijs zoveel beter is geworden. Het komt eerder doordat er steeds meer slechte leerlingen niet meedoen. Hoeveel kinderen er landelijk niet meedoen, is bij het Cito niet bekend. Maar we weten wel dat in Amsterdam en Rotterdam één op de vijf leerlingen de officiële toets niet maakt. In Amsterdam-West neemt één op de drie jongeren van Marokkaanse

afkomst niet deel aan de Citotoets. Deze kinderen gaan naar een praktijkschool of volgen op het vmbo een basisberoepsgerichte opleiding. De kans dat zij het niveau halen dat volgens de regering minimaal nodig is om op de arbeidsmarkt te kunnen concurreren, is héél erg klein. Ze zijn 12 jaar oud en afgeschreven.

Voor een project ben ik eens met vier jongeren van een praktijkschool door Amsterdam-Slotervaart gelopen, de buurt waar ze woonden en naar school gingen. Het waren aardige jongens van 13 jaar die ervan

hielden een beetje stoer te doen. Eentje haalde na een tijdje een condoom uit zijn zak. Toen ik hem vroeg of ze dachten dat ze over tien jaar nog in de buurt zouden wonen, antwoordde één van hen dat hij over tien jaar in de gevangenis zou zitten. Een grappige natuurlijk, maar niet om te lachen. De jongens wilden mij laten geloven dat hun leven draaide om sex en criminaliteit. Dat hun leven eerder in het teken stond van een uitzichtloze opleiding en strenge ouders was natuurlijk geen leuk verhaal.

Bij een andere discussie met jongeren op het vmbo sloeg een jongen de spijker op de kop: 'Waarom zou ik mijn best doen op school als het diploma dat ik op het einde van mijn opleiding

kan krijgen nog steeds waardeeloos is?' Leerlingen zijn net gewone mensen. Ze vinden het niet leuk om te mislukken en dus willen ze liever niet te veel energie steken in dingen die toch niet lukken. Ze hebben ook van zichzelf allang het idee dat ze niet kunnen leren. Waar haal je dan nog de motivatie vandaan om ondanks alles zo hoog mogelijk te komen? Waar haal je de motivatie vandaan om voor je school alles te geven?

De OESO heeft niet lang geleden een rapport uitgebracht over de kansen op werk van laaggeschoolden. In Nederland verlaat één op de acht leerlingen het onderwijs zonder het minimumniveau. In Scandinavische landen is dat veel minder. Een van de redenen van de uitval in Nederland is dat leerlingen al op 12-jarige leeftijd te horen krijgen dat het toch nooit wat gaat worden.

De oplossing is natuurlijk niet scholen dan maar te verplichten al hun leerlingen mee te laten doen met de Citotoets. Want als kinderen héél erg laag scoren, is de boodschap even slecht als wanneer ze niet mee mogen doen.

De opdracht is ook deze zorgleerlingen een toekomst te bieden. We moeten zorgen dat alle kansarme kinderen vroeg- en voorschoolse educatie krijgen. Er moeten veel meer schakelklassen komen om kinderen met een taalachterstand op een hoger niveau te brengen, zodat ze in ieder geval de leerboeken kunnen lezen als ze naar de middelbare school gaan. We moeten ophouden om alle kinderen met problemen bij elkaar in de klas te dumpen. Als we kinderen van 12 afschrijven, zijn niet die kinderen mislukt, maar ons onderwijs.

Woorden bij 'Auto's steeds veiliger voor fietsers':

belanden	: komen
het vermoeden	: iets wat je niet zeker weet, maar wel denkt
afronden	: het laatste werk doen, bijna klaar zijn
het letsel	: dat je gewond bent of lichamelijke klachten hebt door een ongeluk
opvallend	: vreemd, anders dan normaal
eenzijdig	: met maar één kant, met maar één partij
aannemelijk	: dat is goed mogelijk
de aard	: het karakter, hoe iets is

Vragen bij 'Auto's steeds veiliger voor fietsers':

1. Wat is dit voor stukje?

- a nieuws
- b een interview
- c een reportage
- d een column
- e een commentaar van de redactie

2. Wat is de belangrijkste informatie van dit stukje?

- a De SWOV heeft een onderzoek gedaan.
- b Het verkeer is tussen 1984 en 2005 veel drukker geworden.
- c Steeds minder fietsers krijgen een botsing met een auto of een ander motorvoertuig.
- d Steeds minder fietsers komen in het ziekenhuis na een botsing met een auto of een ander motorvoertuig.

3. Is het totaal aantal fietsers dat na een ongeluk in het ziekenhuis komt gedaald, gestegen of gelijk gebleven?

- a Het is gedaald.
- b Het is gestegen.
- c Het is gelijk gebleven.
- d Dat staat niet in dit stukje.

4. Wat is 'Dat laatste' (in de één na laatste regel)?

- a Dat er na een botsing met een auto minder fietsers in het ziekenhuis komen.
- b Dat auto's veiliger zijn geworden.
- c Dat de aard van het letsel minder ernstig is.
- d Dat er 1500 fietsers in het ziekenhuis terecht kwamen.

Woorden bij ‘Noord-Hollandse kinderen gezond’:

in het algemeen	: voor het grootste gedeelte
psychosociale problemen	: problemen ‘in hun hoofd’ en bij het contact met andere mensen
brenge(n) meer tijd door	: ze doen dat langer
ondersteuning	: hulp

Vragen bij ‘Noord-Hollandse kinderen gezond’:

1. Wat is dit voor stukje?

- a nieuws
- b een interview
- c een reportage
- d een column
- e een commentaar van de redactie

2. Welke groep kinderen is het gezondste?

- a jongens uit een lage sociale klasse
- b jongens uit een hoge sociale klasse
- c meisjes uit een lage sociale klasse
- d jongens uit een hoge sociale klasse.

3. Wat ‘geldt ook voor kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau’?

- a Dat ze vaker psycho-sociale problemen hebben.
- b Dat ze gezonder zijn.
- c Dat de jongens gezonder zijn dan de meisjes.

4. Welke kinderen brengen meer tijd door achter de computer of voor de televisie?

- a jongens
- b meisjes
- c kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau
- d kinderen uit hogere sociale klassen

Woorden bij ‘Wilders en de vrijheid van meningsuiting’:

de meningsuiting	: dat je zegt wat je denkt
beledigen	: boos maken
haat zaaien	: zorgen dat mensen andere mensen gaan haten
kwetsen	: heel erg beledigen, ‘pijn doen’ met wat je zegt of doet
de wetten	: de regels van een land
de wet overtreden	: iets doen wat niet mag van de wet
het Openbaar Ministerie	: de organisatie die de rechter vraagt om iemand een straf te geven.

Vragen bij ‘Wilders en de vrijheid van meningsuiting’:

1. Wat is dit voor stukje?

- a nieuws
- b een interview
- c een reportage
- d een column
- e een commentaar van de redactie

2. Hoeveel alinea’s heeft deze tekst?

- a 3
- b 4
- c 5
- d 6

3. In welke alinea staat het?

- a De reden dat vrijheid van meningsuiting zo belangrijk is: **alinea nr.** _____
- b Hoe de scheiding der machten werkt: **alinea nr.** _____
- c Veel landen willen dat de film van Wilders verboden wordt: **alinea nr.** _____
- d Waarom de vrijheid van meningsuiting ook geldt voor mensen die kritiek hebben op een geloof: **alinea nr.** _____
- e Waarom de regering de film niet kan verbieden: **alinea nr.** _____

4. Schrijf in je eigen woorden op:

- Wat de vrijheid van meningsuiting is, en wat de grenzen daarvan zijn.

- Wat de scheiding der machten is.

5. Ben je het met dit stukje eens? Waarom (niet)?

Woorden bij '12 jaar en afgeschreven':

afschrijven	: zeggen dat iets waardeloos is, dat je er niets meer mee kan doen
de studievaardigheden	: Wat je moet kunnen om goed te kunnen leren. B.v. een woordenboek gebruiken, iets snel kunnen opzoeken, alles netjes opschrijven, je papieren ordenen en netjes bewaren, snel kunnen lezen etc.
wereldoriëntatie	: dingen die je moet weten over de wereld: b.v. welke landen zijn er, hoe werkt de natuur, hoe blijft het milieu schoon, etc.
gebrekkige intelligentie	: dat je niet zo slim bent, dat je niet zo snel dingen begrijpt
frustratie	: als je je slecht voelt of boos bent omdat dingen slecht gaan
de reputatie	: de 'goede naam', of mensen goed of slecht denken over iets
stoer	: alsof je de sterkste van de straat bent en voor niets of niemand bang
uitzichtloos	: zonder kans op succes
de spijker op de kop slaan	: precies de goede woorden zeggen
de motivatie	: dat je iets graag wilt en je best ervoor wilt doen
ondanks alles	: toch, ook al heb je veel problemen
verlaat	: gaat weg
educatie	: onderwijs
dumpen	: weggooien

Vragen bij '12 jaar en afgeschreven':

1. Wat is dit voor stukje?

- a nieuws
- b een interview
- c een reportage
- d een column
- e een commentaar van de redactie

2. Wat betekent de titel?

- a Kinderen die de CITO-toets niet maken omdat ze te slecht zouden scoren, hebben volgens veel mensen geen kans op een goede baan.
- b Veel kinderen van 12 jaar kunnen niet goed Nederlands schrijven.
- c Sommige kinderen hebben zo'n slechte CITO-toets gemaakt, dat ze niet meer naar school mogen.
- d Dat Marokkaanse kinderen gediscrimineerd worden: ze hebben misschien best een goede CITO-toets gemaakt, maar ze mogen niet naar een goede school.

3. Hoeveel oplossingen noemt de schrijver voor het probleem dat kinderen al op 12-jarige leeftijd afgeschreven worden?

- a 2
- b 3
- c 4
- d 5